

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของการศึกษา

ปัจจุบันมีผู้เลี้ยงสุกรจำนวนมากขึ้นเนื่องด้วยเหตุผลหลายประการ เช่น สุกรเป็นสัตว์ที่มีประสิทธิภาพในการเปลี่ยนอาหารเป็นน้ำหนักตัวหรืออัตราแลกเนื้อ(Feed Conversion ratio: FCR) สูง สุกรกินอาหาร 2.6-3.5 กิโลกรัม อาจทำให้น้ำหนักเพิ่มขึ้น 1 กิโลกรัม สุกรเป็นสัตว์ให้ลูกเป็นจำนวนมาก และมีอายุน้อยเมื่อโตเต็มวัย (สุกรขุนเมื่ออายุประมาณ 5 เดือนจะมีน้ำหนัก 80 - 100 กิโลกรัม ก็สามารถนำสู่ท้องตลาดได้) ดังนั้นเกษตรกรที่เลี้ยงแม่สุกร 10 ตัวขึ้นไปจะได้ลูกประมาณ 160 ตัวต่อปี นอกจากนี้สุกรยังเป็นสัตว์ที่ให้สัดส่วนซากสูงกว่าสัตว์อื่น (สัดส่วนซากเปรียบเทียบกับน้ำหนักตัวตอนมีชีวิตโดยตัดหัวและเอาเครื่องในออกแล้ว มีสัดส่วนถึงร้อยละ 75-80 ของน้ำหนักตัว) (“การเลี้ยงสุกร,”ออนไลน์, มปพ)

ปัจจัยสำคัญในการเลี้ยงสุกรได้แก่อาหาร ทั้งในด้านที่เป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญและด้านที่เกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโต ซึ่งมีผลต่อคุณภาพซาก ปริมาณเนื้อแดงและไขมันในซาก ประสิทธิภาพในการเปลี่ยนอาหารเป็นน้ำหนักตัว ประสิทธิภาพการสืบพันธุ์และการให้ผลผลิต และยังสามารถสร้างภูมิคุ้มกันโรคได้เป็นอย่างดี ปัจจุบันโรคเกิดในฟาร์มสุกรมากขึ้นและพบว่าร้อยละ 90 เกิดจากการให้อาหารบกพร่องร่วมกับการจัดการไม่ดีทำให้มีปัญหาเรื่องภูมิคุ้มกัน

เดิมเกษตรกรส่วนใหญ่นิยมใช้อาหารสำเร็จรูปหรือหัวอาหารโปรตีนเข้มข้นซึ่งผลิตโดยบริษัทอาหารสัตว์ โดยนำมาผสมกับวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่ให้พลังงานสูงแล้วจึงนำไปเลี้ยงสุกร เนื่องจากมีความสะดวกประกอบกับวัตถุดิบอาหารสัตว์ประเภทที่มีโปรตีนสูง เช่น กากถั่วเหลือง ปลาปนคุณภาพดีหาซื้อได้ยาก แต่ปัจจุบันเกษตรกรมีแนวโน้มที่จะผสมอาหารใช้เองในฟาร์มมากขึ้น ทั้งนี้อาจสืบเนื่องมาจากปัจจัยต่างๆดังนี้

1. เกษตรกรมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องอาหารสัตว์มากขึ้น ถึงแม้ว่าจะยังไม่ละเอียดพอ แต่ด้วยความช่วยเหลือทางวิชาการทั้งจากหน่วยงานรัฐบาลและเอกชน ทำให้เกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์สามารถผสมอาหารคุณภาพดีใช้ได้ในฟาร์ม

2. วัตถุดิบอาหารที่หาได้ยากในอดีต เช่น กากถั่วเหลือง ปลาป่น หัววิตามิน แร่ธาตุ ปัจจุบันมีขายอยู่เกือบทั่วไปในเขตที่มีการเลี้ยงเป็นอุตสาหกรรม และมีคุณภาพเป็นที่น่าเชื่อถือได้ จึงลดปัญหาเรื่องการขาดแคลนวัตถุดิบอาหารคุณภาพดี นอกจากนี้การให้บริการด้านวิเคราะห์คุณภาพวัตถุดิบอาหารแก่เกษตรกรก็มีมากขึ้น

3. หากเกษตรกรสามารถประกอบสูตรอาหารและผสมอาหารใช้เองในฟาร์ม จะทำให้เกษตรกรสามารถเลือกใช้วัตถุดิบอาหารชนิดต่างๆ ที่หาได้ในท้องถิ่น และมีราคาถูก ในแต่ละสถานการณ์จะทำให้ได้สูตรอาหารที่มีราคาถูกลง อีกทั้งเป็นการช่วยใช้ผลผลิต หรือของเหลือใช้ทางการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพที่สุด ในทางกลับกันเมื่อราคาวัตถุดิบอาหารสัตว์มีความผันผวน บริษัทอาหารสัตว์อาจใช้เป็นข้ออ้างในการขึ้นราคา หรือปรับเปลี่ยนสูตร โดยมีอาจทราบได้ย่อมส่งผลกระทบต่อต้นทุนการเลี้ยงสุกรแน่นอน

4. อุปกรณ์และเครื่องมือการผสมอาหารในฟาร์มมีการพัฒนาให้มีคุณภาพดี และสามารถผลิตใช้เองได้ในประเทศไทยทำให้มีราคาถูก เกษตรกรสามารถหาซื้อไว้ใช้ได้ จึงเป็นการกระตุ้นให้เกษตรกรรู้จักผสมอาหารใช้เองมากขึ้น

5. กรณีที่ประสบปัญหาเกี่ยวกับอาหารหรือการเจริญเติบโตของสุกร เกษตรกรที่ผสมอาหารใช้เองสามารถปรับเปลี่ยนสูตรการผลิตอาหารหรือเสริมวิตามินในอาหารสุกร โดยมีสัตวแพทย์หรือสัตวบาลที่มีความเชี่ยวชาญด้านโภชนาการสัตว์โดยเฉพาะให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด ทำให้สามารถแก้ปัญหาได้อย่างทันที่

จากการที่อาหารสุกรเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญต่อการเลี้ยงหรือผลิตสุกรทั้งในด้านที่มีผลต่อต่อคุณภาพของสุกร ซึ่งส่งผลต่อราคาขายหรือรายได้ของเกษตรกร และในด้านของการเปลี่ยนแปลงต้นทุนอาหาร เกษตรกรจึงควรใส่ใจในการเลือกอาหารอาหารสุกร โดยเฉพาะอาหารที่เกษตรกรผสมเอง โดยการติดตั้งโรงงานผสมอาหารสัตว์เพื่อผลิตอาหารสำเร็จรูปเลี้ยงสุกรในฟาร์ม ซึ่งช่วยลดข้อบกพร่องบางประการจากกรณีซื้ออาหารสำเร็จและกรณีการผสมอาหารเองด้วยแรงงานเช่นการเลี้ยงแบบเก่า แต่ก็ต้องใช้เงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวรมากขึ้นในช่วงแรก ดังนั้นการประเมินถึงความเป็นไปได้ทางการเงินในการลงทุนสร้างโรงงานผลิตอาหารสัตว์ของฟาร์มสุกรจึงมีความสำคัญเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจลงทุนของเกษตรกรผู้เลี้ยงสุกร

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ทางการเงินในการลงทุนสร้างโรงงานผลิตอาหารสัตว์ของฟาร์มสุกร กรณีศึกษา : ฟาร์มสุกรในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรี และวิเคราะห์ความเสี่ยงของโครงการลงทุน

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้มีขอบเขตที่จะมุ่งศึกษาเฉพาะการลงทุนทางการเงินเพื่อสร้างโรงงานผลิตอาหารสัตว์ของฟาร์มสุกรขนาดใหญ่ในจังหวัดชลบุรี โดยมีทางเลือกในการตัดสินใจลงทุน 3 แนวทางดังนี้

1. การลงทุนเฉพาะเครื่องจักรหลักในการผลิตอาหารสำเร็จรูปชนิดผงกึ่งอัตโนมัติ
2. การลงทุนเครื่องจักรหลักในการผลิตอาหารสำเร็จรูปชนิดผงอัตโนมัติ โดยลงทุนเพิ่มสำหรับระบบชั่งอัตโนมัติ
3. การลงทุนเครื่องจักรหลักในการผลิตอาหารสำเร็จรูปชนิดเม็ดอัตโนมัติ

การศึกษาโครงการลงทุนของฟาร์มสุกรนี้อยู่บนสมมติฐานที่ว่า โรงงานผลิตอาหารสัตว์เป็นหน่วยงานต่างหากจากการเลี้ยงสุกร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตอาหารสุกรสำหรับหน่วยงานที่เลี้ยงสุกรเท่านั้น รายได้ของหน่วยงานผลิตจะประมาณจากค่าใช้จ่ายที่ฟาร์มสุกรต้องจ่ายซื้อเมื่อยังไม่ได้ติดตั้งโรงงานผลิตอาหารสัตว์

1.4 ข้อมูลและแหล่งข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้จะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลต่างๆ โดยข้อมูลที่เก็บรวบรวมนั้น แบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้คือ

1.4.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)

เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เจ้าของฟาร์มสุกรเขตพื้นที่ชลบุรี ประกอบการประมาณการผลตอบแทนและต้นทุนวัตถุดิบ และสัมภาษณ์ผู้ประกอบการผลิตและติดตั้งเครื่องผสมอาหารสัตว์สำหรับข้อมูลการลงทุนระบบการผลิตอาหาร เพื่อนำมาเป็นข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์ผลตอบแทนทางการเงิน

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ประกอบด้วยการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการฟาร์มสุกรขนาดใหญ่ (ฟาร์มสุกรขนาดใหญ่ หมายถึงฟาร์มสุกรที่มีการเลี้ยงสุกรแบบสมบูรณ์มีแม่พันธุ์จำนวน 1,000 ตัวขึ้นไป) ในเขตจังหวัดชลบุรี โดยแบ่งเป็น

1. ฟาร์มที่ยังไม่ติดตั้งเครื่องจักรผลิตอาหารสัตว์จำนวน 3 ราย โดยเก็บข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับฟาร์มสุกร การเลี้ยงสุกร ปริมาณความต้องการและการให้อาหารสุกร ราคาอาหารสำเร็จรูป

2. ฟาร์มที่ติดตั้งเครื่องจักรผลิตอาหารสัตว์แล้วจำนวน 3 ราย โดยเก็บข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับฟาร์มสุกร สูตรการผลิตอาหาร การจัดซื้อวัตถุดิบ และการจัดการผลิตอาหารสุกร

นอกจากนี้ยังเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการติดตั้งระบบและองค์ประกอบของการสร้างโรงงานผลิตอาหารสัตว์ รวมถึงความสามารถและการใช้งานของเครื่องจักร จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการและติดตั้งเครื่องจักรผลิตอาหารสัตว์ในจังหวัดชลบุรี

1.4.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)

เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร วารสาร และงานศึกษาที่เกี่ยวข้องจากแหล่งต่างๆ คือ ห้องสมุดป่วย อิงภาภรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หอสมุดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สมาคมผู้ผลิตอาหารสัตว์แห่งประเทศไทย รวมทั้งข้อมูลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ของหน่วยงานต่างๆ เช่น กรมปศุสัตว์ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการลงทุนสร้างโรงงานผลิตอาหารสัตว์ของฟาร์มสุกรในเขตพื้นที่จังหวัดชลบุรี และทราบถึงปัจจัยเสี่ยงต่อการลงทุน

1.5.2 เพื่อเป็นแหล่งข้อมูลในการศึกษาต่อสำหรับฟาร์มสุกรอื่นหรือผู้ที่สนใจด้านนี้